

Het Italiaanse indexenboek Búta Bin, bijpraten en discussiëren met collega's, het zijn enkele ingrediënten in de fokkerijstrategie van Piemontesefokker **Antonie van Gelder**. Maar ook een blik op oren en/of staart, zoals door de Italiaanse fokkers, levert waardevolle informatie op.

Wat hebben 40.000 vleeskuikens en 60 stuks Piemonteserunderen gemeen? Jawel, vlees. Bij **Antonie van Gelder** (46) in het Gelderse Hattem aan de oever van de IJssel vind je ze allebei. 'Vleeskuikens zijn gevoelig voor de warmte', start Van Gelder het gesprek op een snikhete zomerdag. 'Hitte betekent stress voor de kuikens, maar het Piemontesevee is er goed tegen bestand.' Op zijn eenmansbedrijf houdt **Antonie van Gelder** de Piemontesen voor de fokkerij, niet voor de afmesterij. Reforme dieren gaan dan ook naar de vetmester. 'Afmesten van rundvee is een specialiteit op zich', geeft de veehouder aan. 'Ik maak liever stalruimte vrij voor de fokkerij dan voor de mesterij.' **Antonie van Gelder** is geen onbekende in

de fokkerskringen van Nederlandse Piemontesen. Men vindt zijn vee regelmatig terug in de voorste gelederen van de klasseringen op de keuringen. Van Gelder startte de vleesveehouderij als hobby in 1985 met Belgische blauwen, Blonde d'Aquitainedieren en Piemontesekruislingen. De kruislingen vormden de grootste groep en zijn uiteindelijk overgebleven. Van Gelder: 'Als hobbyist kon ik de tochtigheid bij de Piemontesen gemakkelijker waarnemen en waren de dieren sneller drachtig.' Een verdere verdringingskruising met raszuivere Piemontesen leverde onvoldoende hoogtemaat op, zodat Van Gelder begin jaren negentig overging tot de aankoop van enkele raszuivere dieren. Zodoende fokt het be-

Antonie van Gelder: 'Veestapel opbouwen door het mixen van fokkerij- en vleesproductielijnen'

drijf nu met vier stambloedlijnen: de raszuivere Norma- en Coveco Haberbloedlijn en de ingekruiste Fridie- en Elzastam.

Eeuwige tweede?

Uit de Normalijn stamt Norma 2 (v. Ergo). Ze werd ingeschreven met 89 punten en is de moeder van Norma 21 (v. Supremo). Norma 21, ook goed voor 89 punten, behaalde op de nationale keuring te Mariënheem in 2003 het reservekampioenschap, achter Griota 8 van Henk Hengsteboer uit Nieuwleusen.

Foto links: Fridie 2, oudste en vruchtbaarste koe in het koppel

De Elzastam leverde Elza 6 (v. Billy). Elza 6 werd eveneens met 89 punten ingeschreven en behaalde de reservetitel bij de jonge koeien te Mariënheem. De Coveco Haberbloedlijn is tot op heden de minst productieve stam op de keuringen: enkel Trissana 2 (v. Tyson) kon met haar 87 punten hoge ogen gooien op de veemanifestaties en werd reservekampioene in de categorie jong vrouwelijk tot twee jaar, achter opnieuw een fokproduct van Henk Hengsteboer. Van Gelder, de eeuwige tweede na Hengsteboer? 'Norma 21 heeft het in haar keuringscarrière steeds moeten opnemen tegen Griota,' pareert de fokker, 'maar we hopen er nog eens overheen te kunnen gaan.' Tot slot is er de Fridiestam, de meest succesrijke stam op de shows met als hoogtepunt een nationale titel in 2002 voor 88-puntenkoe Fridie 80 (v. Tyson). De Fridiestam levert ook de oudste en vruchtbaarste koe uit het veekoppel. 'De nu twaalfjarige Fridie 2 uit vader Ergo heeft al 15 kalveren gegeven', vertelt Van Gelder met enige trots.

Kijk op oren en staart

'Zoogkoeienhouderij is geen vetpot, je moet goed op de kosten letten', stelt **Antonie van Gelder**. 'Voor de voerkosten en dierenartskosten moeten zo laag mogelijk gehouden worden.' De fokker geeft aan dat Piemontesekalfjes drie à vier dagen na afkalven zeer kwetsbaar zijn. Diarreeproblemen of een navelontsteking kunnen dan opduiken. 'Een kalf laat niet gauw zien dat het ziek is', zegt **Antonie**. 'Je moet de uier van de moeder goed in de gaten houden. Als de uier niet leeg is, is het kalf ziek.' Dit jaar is er op het bedrijf nog geen dierenarts over de vloer geweest. Vorig jaar kwam hij tweemaal langs: voor een inenting tegen de pinkengriep en een keizersnede. Vlotte kalvingen hebben de allerhoogste prioriteit op het Hattemse bedrijf. Vorig jaar telde men slechts één keizersnede op

dertig kalvingen. Voor het afkalftijdstip wordt de Italiaanse methode gevolgd: 'Als het puntje van de staart kraakbeenachtig zacht is, kalft het dier binnen 24 uur.' Het afkalven gebeurt altijd in het bijzijn van broer en melkveehouder Henk. 'En steeds op stal', vervolgt de veehouder. 'Dit laat een goede controle toe van koe en kalf.' Wanneer een kalf geboren wordt, kijkt de fokker steeds als eerste naar de oren en de staart. Die zeggen iets over de grofheid van het dier. Van Gelder: 'Een kalf dat met grote oren en een fijne staart geboren wordt, groeit uit tot een grote en fijn bevleesde Piemontese. Kleine flaporen geven later te kleine dieren.'

Fokkerijstrategie

Hoogtemaat en fijnheid hebben de tweede hoogste prioriteit in het fokkerijbeleid. 'Een koe van 1,45 tot 1,50 m kruishoogte op fijne botten is ideaal', geeft Van Gelder aan. 'Verder proberen we ook om de lengte en de breedte van het vee vast te houden. Ik heb liever een hoog

stalgemiddelde dan enkele extremen. We maken in onze fokkerij dan ook een mix van de fokkerij- en de vleesproductiebloedlijnen uit het ras.' Naast het praten met collega's en het af en toe gaan bekijken van nakomelingen, is het Italiaanse indexenboek Búta Bin een houvast. De definitieve fokstierkeuze wordt pas vastgelegd na het verzamelen van alle beschikbare cijfers van de eigen prestaties van de stier. In combinatie met de gegevens van het nakomelingenonderzoek volgt dan een grondige studie. De inteelttabel kent hij uit het hoofd. 'Ik verdiep mij graag in de fokkerij,' vertelt de Gelderlander, 'het is hobby, maar ik probeer erin te groeien. Op den duur pluk je daar de vruchten van.' Fokstieren met een hoge betrouwbaarheid worden ingezet op pinken, jonge fokstieren worden beproefd op enkele oudere koeien. Met een knipoog zegt **Antonie van Gelder**: 'Ik test graag zelf de stieren. Het blijven tenslotte Italianen.'

Guy Nantier

Elza 6, goed voor 89 punten totaal exterieur

Piemontesefokker **Antonie van Gelder**: 'Liever hoog stalgemiddelde dan enkele extremen'

Informatie bije ensprokkelen